

Το παρόν τεύχος είναι αποκλειστικά αφιερωμένο στον Σταύρο Μπαλογιάννη

Αικατερίνη Διβόλη MD, PhD

Αποχαιρετιστήριο μήνυμα κυρίας Αικατερίνης Διβόλη.

Απελπισία μου προξένησε η απώλεια του Σταύρου Μπαλογιάννη. Αρχικά, παρόλο που ήξερα την κατάσταση της υγείας του, ήμουν αρνητική να δεχθώ το γεγονός και μάλιστα να γράψω για αυτό στον Εγκέφαλο.

Το 1972, σε ένα συνέδριο στην Θεσσαλονίκη, με πλησίασε ένας νεαρός με ευχάριστο ροδοκόκκινο πρόσωπο και μου είπε ότι ενδιαφερόταν για τον Εγκέφαλο. Υποσχέθηκα να τον εγγράψω στον κατάλογο. Αυτό ήταν το έναυσμα για να συμμετέχει μετά από χρόνια στις δραστηριότητες του περιοδικού Εγκέφαλος.

Η συνεργασία μας, ανεξάρτητα από το περιοδικό, εξελίχθηκε σε αμοιβαία εκτίμηση, μεγάλη φιλία και αγάπη. Μου είπε κάποτε: «Να ξέρεις ότι είμαι ο καλύτερός σου φίλος». Επικροτούσε και επιβράβευε πάντοτε την συνέχεια της έκδοσης του περιοδικού επειδή θεωρούσε ότι προήγαγε τις νευροεπιστήμες και έλεγε: «Βαστάμε Θερμοπύλες!».

Όταν του πρότεινα να ξεκινήσουμε ημερίδες, ήταν τον Νοέμβριο του 2005, ενθουσιάστηκε και αμέσως μου πρότεινε: «Βάλε την ημερίδα την ημέρα της γιορτής σου». Έτσι και έγινε. Δεν είχα ιδέα, πράγματι, πως να οργανώσω μια ημερίδα αλλά το ξεκίνημα έγινε με μεγάλη επιτυχία. Έκτοτε συνεχίστηκαν οι ημερίδες δύο φορές τον χρόνο, Μάιο ή Ιούνιο και Νοέμβριο έως το 2012. Την χρονιά εκείνη αποφασίστηκε η διακοπή της έντυπης έκδοσης του περιοδικού και η συνέχισή του σε ηλεκτρονική μορφή μόνο. Επίσης, οι ημερίδες περιορίστηκαν σε μία μόνο ετησίως -χρηματοδοτούμενης από το ίδρυμα «Αικατερίνη και Ευαγγελία Διβόλη» που ίδρυσα στην μνήμη της αλησμόνητης αδερφής μου- και συνεχίστηκαν έως την έλευση του κορονοϊού. Πάντοτε συμμετείχε στις ημερίδες με μια εμπειριστατωμένη ομιλία και τα σχόλιά του για τους άλλους ομιλητές ήταν εποικοδομητικά και επαινετικά. Προσωπικά, δε μπορώ να φανταστώ ημερίδες χωρίς τον Σταύρο Μπαλογιάννη. Ήταν η ψυχή τους.

Ο Σταύρος Μπαλογιάννης είχε έναν χαρακτήρα ήπιο, ειρηνικό, ευγενικό και αισιόδοξο. Έβλεπε πάντα την θετική πλευρά. Η απόρριψη ήταν σπάνια επιλογή του αν όχι μηδενική. Εξεδήλωνε με ειλικρινή αυθορμητισμό τον συναισθηματισμό του και είχε μεγάλη ευκολία να διατυπώνει σκέψεις και συναισθήματα. Υπήρξε ένας Ξεχωριστός Άνθρωπος με μεγάλη πίστη.

Κατάλαβα το επικείμενο τέλος του από τα ποιήματα που μου έστειλε και που σας παραθέτω:

Η σκιά του θανάτου

Συγκλονιστική η σκιά του θανάτου!
Απλώνεται στο πρόσωπο,
καλύπτει τα μάτια,
παγώνει τα χείλη,
σκεπάζει το σώμα,
κρυώνει τα άκρα,
γυρίζει γύρω απ' την καρδιά,
που τρεμοσβήνει
σαν το κερί που κήκε
και μένει λίγο ακόμα.
Σφραγίζει την αναπνοή,
που αγωνίζεται
για έσχατη προσπάθεια.
Λίγο αέρα ακόμα
πρίν έρθη η σιωπή
και το σκοτάδι.
Και ξαφνικά ήρθε το φως,
οι λαμπηδόνες της Ζωής,
στα δάκρυα της προσευχής.
Έκφραση του ελέους,
της άκρας Ευσπλαχνίας,
δροσοσταλίδες της χαράς
που σβήσανε τον πόνο.
Ύμνος γλυκός, δοξαστικός
ανεπίτωτος, αιώνιος!

Σταύρος Ι. Μπαλογιάννης
Δεκέμβριος 2022

 Ο χρόνος

Πόσο αργά κυλάει ο χρόνος
 στον άμετρο πόνο!
 Η κλειψύδρα αργεί να τελειώσει,
 η κάθε σταγόνα και πιο αλγεινή.
 Η φλόγα στον λύχνο ενώ τρεμοπαίζει,
 ακόμα με κόπο κρατεί.
 Λυκόφως σκεπάζει τα πάντα,
 που αργά σκοτεινιάζουν.
 Βυθίζει τα νέφη στου πόνου το χρώμα
 χωρίς την πνοή της βροχής.
 Μονάχα η φωνή της γλυκιάς προσευχής
 γεμίζει με ελπίδα και φέρνει την δρόσο
 σαν αύρα της νέας Αυγής.

Σταύρος Ι. Μπαλογιάννης

1^η Ιουλίου 2023

Των Αγίων Αναργύρων.

 Ο δρόμος

Ακολουθώ τον δρόμο αργά
 που φέρνει στον άχρονο χρόνο
 δρόμο ευθύ, ανήφορο,
 χωρίς στροφές και ελιγμούς,
 χωρίς σταθμούς αναψυχής.
 Στο βάθος είναι η Πύλη.
 Πύλη του τέλους, της αρχής.
 Και εκεί υπάρχει μόνον Φως,
 υπέρλαμπρο και αληθινό,
 άχρονο και αίδιο
 και ανείπωτη γαλήνη,
 σε ένα απέραντο παρόν,
 που δεν θα υπάρξει τέλος.
 Στο δρόμο πιστός σύντροφος
 την κάθε ημέρα ο πόνος.
 Πόνος εξιλαστήριος,
 σαν μια πανύψηλη πυρά,
 που καίει κάθε περιττό
 και μες την εξαθλίωση,
 στο θαύμα του ελέους Σου,
 προβάλλει την Αγάπη Σου
 Πιο δυνατή από πάντα.

Σταύρος Ι. Μπαλογιάννης

Ιούνιος 2023

Ακολουθεί αποχαιρετισμός από τον κύριο Λειβαδίτη

Μίλτος Λειβαδίτης.

Ομότιμος Καθηγητής Κοινωνικής Ψυχιατρικής.

Δ.Π.Θ.

Με θλίψη πληροφορήθηκα τον θάνατο του Σταύρου Μπαλογιάννη, Ομότιμου Καθηγητή Νευρολογίας στο ΑΠΘ. Σχετικά πρόσφατα γνωρίστηκα δια ζώσης με τον εκλιπόντα στις ημερίδες του ιστορικού περιοδικού Εγκέφαλος στις οποίες έδινε ανελλιπώς το παρόν. Ήταν όμως από καιρό ένας θρύλος ανάμεσα στους συναδέλφους του ιδίως για την επιστημοσύνη του, την ευρυμάθεια του, την ρητορική και συγγραφική του δεινότητα.

Εξαιτίας όλης αυτής της φήμης αρχικά τον προσέγγιζα με κάποιο δέος το οποίο ενίσχυε το εντυπωσιακό παρουσιαστικό του το οποίο σε συνδυασμό ίσως και με τη γνωστή θεολογική του παιδεία και θρησκευτική αφοσίωση μου θύμιζε βιβλική μορφή. Γρήγορα διαπίστωσα ότι ήταν ένας άνθρωπος που χαρακτηριζόταν από γλυκύτητα και τρυφερότητα στις προσωπικές του συναλλαγές. Προσπαθούσε διαρκώς να επιβραβεύει και να ενθαρρύνει τον συνομιλητή του έτσι ώστε αυτός να βγάζει από μέσα του ότι καλλίτερο διέθετε.

Νομίζω ότι ο Μπαλογιάννης ήταν από τους κορυφαίους επιστήμονες της γενιάς του. Συνδέω την ανάμνηση του με μια αρχαία ρήση την οποία μεταφράζω προχειρώς: Πόσο ωραίο ον είναι ο άνθρωπος όταν είναι άνθρωπος!

Ακολουθεί αποχαιρετισμός από την κυρία Κώστα

Εις μνημόσυνο επιφανούς επιστήμονος και λαμπρού διδασκάλου

Σταύρου Μπαλογιάννη

Βασιλική Γ. Κώστα

Ομότιμη Καθηγήτρια Ιατρικής

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

ΣΤΑΥΡΟΣ Ι. ΜΠΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ (1944-2023)

Στις 10 Νοεμβρίου αποχαιρετήσαμε τον Καθηγητή Σταύρο Μπαλογιάννη, Ομότιμο καθηγητή Ιατρικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, , τ. Διευθυντή της Α΄Νευρολογικής κλινικής και Αρχοντα Ακτουάριο του Οικουμενικού Θρόνου.

Ο Καθηγητής έφυγε στην κορύφωση της πορείας του, στην ολοκλήρωση του έργου του, ως εκλεκτός επιστήμων, ως άριστος ιατρός, ως φιλόσοφος, ως στοχαστής, ως ποιητής του αγαθού. « ποίησον μουσικήν και προσεύχου» προέτρεπε, συχνά, τους μαθητάς του, «ενήργησε στα πάντα αρμονικά με την καλλιέπεια του λόγου, την αρμονία της συμπεριφοράς, τον σεβασμό της επικοινωνίας και προσεύχου».

Υπήρξε μια σπάνια ακαδημαϊκή προσωπικότητα, ένας σοφός Καθηγητής Ιατρικής, ένας λαμπρός πανεπιστημιακός διδάσκαλος, , ένας κορυφαίος ερευνητής, ένας ποιητής, ένας φιλόσοφος.

Μεγαλοφυής, άοκνος, ακαταπόνητος, δεινός ερευνητής, δεινός συζητητής, μελίρρυτος ομιλητής, πολυγραφότατος συγγραφέας, ανυπέβλητος διδάσκαλος, βαθύς στοχαστής με προφητικές διαστάσεις στη σκέψη του, οραματιστής έχοντας τις προσδοκίες και τα ιδανικά της αναζητήσεως της επιστημονικής αλήθειας, πολυδιάστατος γνώστης και μύστης της επιστήμης, διαμόρφωσε διά της πορείας του το επιστημονικό περίγραμμα της νευροπαθολογίας των ανοιών και της νόσου του Alzheimer και έδωσε νέες διαστάσεις.

Διακρίθηκε ως Καθηγητής Νευρολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, αλλά και ως επισκέπτης και κατ' ανάθεση καθηγητής σε πολλά Ανώτατα Ιδρύματα της Ελλάδος και του εξωτερικού.

Ασχολήθηκε ιδιαίτερα με την μελέτη της λεπτής υφής των παρεγκεφαλιδικών νοσημάτων, των εκφυλιστικών παθήσεων του Νευρικού Συστήματος, με την μελέτη της συναπτογενέσεως και της μυελινογένεσεως επί ιστοκαλλιέργειών και με την αιτιοπαθογένεια της νόσου του Alzheimer.

Κατά την διάρκεια της μακρόχρονης ζωής του, έγινε παράδειγμα σοφίας, της δύναμης της σκέψεως και του χαρακτήρος, της καλοσύνης, της αφοσίωσης στην επιστήμη, στην έρευνα και άνθρωπος υψηλών ηθικών αξιών. Έχει τιμήσει τις Νευροεπιστήμες και την Νευροφιλοσοφία με τις επιστημονικές του συνεισφορές και έχει εμπνεύσει πολλούς νέους ερευνητές και όλους τους « εναρμονίσαντας τον ιπποκράτειον όρκον μετά της αρετής», σε όλο τον κόσμο να ακολουθήσουν τα φωτισμένα βήματά του.

Προσευχόμεθα και δεόμεθα εκ βάθους ψυχής όπως η σεπτή μνήμη του καθηγητού Σταύρου Μπαλογιάννη παραμένει αγήρωσ και αιωνία.